

Sygn. akt III SK 8/12

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z powództwa PGE Obrót Spółki Akcyjnej w R.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o nałożenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 27 września 2012 r.,
na skutek skarg kasacyjnych strony powodowej i strony pozwanej od wyroku Sądu
Apelacyjnego
z dnia 29 czerwca 2011 r.,

**odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej strony
powodowej i skargi kasacyjnej strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej jako Prezes Urzędu) decyzją z dnia 29 sierpnia 2008 r. nałożył na Zakłady Energetyczne S.A. z/s w L. (obecnie PGE Obrót S.A. z/s w R., dalej jako powód) karę pieniężną w wysokości 8.750.716,30 zł za niewywiązanie się w roku 2006 z obowiązku zakupu oferowanej energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła (dalej jako energia czerwona).

Powód wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 7 maja 2009 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umorzył

postępowanie. Na skutek apelacji wniesionej przez Prezesa Urzędu, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 17 lutego 2010 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, opierając się na stanowisku Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 6 listopada 2009 r., III SZP 2/09. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 13 września 2010 r., oddalił odwołanie powoda.

Powód zaskarżył powyższy wyrok apelacją w całości. Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 29 czerwca 2011 r., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że obniżył karę pieniężną nałożoną na powoda z kwoty 8.750.716,30 zł do kwoty 1.500.196,29 zł, a w pozostałym zakresie oddalił apelację. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że zasadniczą okolicznością mającą znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy była kwalifikacja umowy sprzedaży energii na tzw. wymianę, zawartej przez powoda z Zakładami Azotowymi Puławy S.A., jako umowy sprzedaży energii odbiorcy końcowemu. Z treści tej umowy oraz wyjaśnień udzielonych Prezesowi Urzędu przez Zakłady Azotowe Puławy S.A. wynika, że nabyta na podstawie tej umowy energia została zużyta na własne potrzeby nabywcy oraz, że nie był on zobowiązany do dalszej odsprzedaży nabytej od powoda energii. Zmieniając wysokość kary pieniężnej Sąd Apelacyjny uznał, że w piśmie powoda z dnia 9 września 2010 r. zawarto wyliczenie kary w oparciu o wzór matematyczny znajdujący się obecnie w art. 56 ust. 2a pkt 3 Prawa energetycznego przy określeniu jednostkowej opłaty zastępczej, o której mowa w art. 9a ust. 8a Prawa energetycznego za okres najbliższy rokowi 2006, tj. za II półrocze 2007 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego taka metoda, polegająca na uwzględnieniu średniej ceny energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym ogłaszanej przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 18b Prawa energetycznego za pierwszy okres, kiedy cena ta została ogłoszona, jest metodą prawidłową do ustalenia wysokości kary pieniężnej, pozwalającą na zastosowanie wobec przedsiębiorcy przepisów ustawy względniejszej zgodnie z zapatrywaniami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 listopada 2009 r., III SZP 2/09.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w części oddalającej apelację powoda. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 535 k.c. w związku z art. 155 § 2 k.c. i art. 348 k.c.; art. 3 pkt 13a w związku z art. 3 pkt

13 Prawa energetycznego oraz § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2004 r.; art. 9a ust. 8 oraz art. 56 ust. 1 pkt 1a i ust. 6 Prawa energetycznego, a także art. 328 § 2 k.p.c. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód powołał się na występowanie w sprawie dwóch zagadnień prawnych. Pierwsze z nich dotyczy tego, czy „na gruncie art. 155 k.c. można uznać za skutecznie zrealizowaną umowę sprzedaży energii elektrycznej w sytuacji, w której nie doszło do jej dostarczenia odbiorcy oraz czy na gruncie art. 348 k.c. wystarczającym środkiem do przeniesienia energii elektrycznej i jej wydania, w sytuacji gdy nie dochodzi do fizycznej dostawy tej energii, jest samo zawarcie umowy sprzedaży energii elektrycznej?”. Drugie z podniesionych przez powoda zagadnień prawnych dotyczy następującego problemu: „czy na gruncie postanowień prawa dotyczących obowiązków zakupu energii powstałej w skojarzeniu, o którym mowa w art. 9a Prawa energetycznego sprzedażą energii elektrycznej odbiorcy końcowemu jest sprzedaż dokonywana na rzecz podmiotu, który zarówno zużywa energię na własne potrzeby, jak i prowadzi handel energią elektryczną, posiadając w tym względzie koncesję, jeżeli zakupiona energia elektryczna nie została przez taki podmiot przetransportowana, odebrana i fizycznie zużyta i podmiot ten nie zawarł żadnej umowy przewidującej transport, odbiór i fizyczne zużycie zakupionej energii?”.

Prezes Urzędu również zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w części, w której Sąd drugiej instancji zmienił decyzję Prezesa Urzędu i obniżył karę pieniężną nałożoną na powoda. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 1a oraz art. 56 ust. 2a pkt 3 w związku z art. 9a ust. 8a Prawa energetycznego. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Prezes Urzędu powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego o następującej treści: „czy dopuszczalne jest wyliczenie wysokości kary pieniężnej orzeczonej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 12 stycznia 2007 r. za niewykonanie obowiązku zakupu energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w przyłączonych do sieci źródłach energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej w roku 2006, w oparciu o wzór matematyczny określony w art. 56 ust. 2a pkt 3 Prawa energetycznego przy

określeniu jednostkowej opłaty zastępczej, o której mowa w art. 9a ust. 8a Prawa energetycznego ustalonej przy uwzględnieniu średniej ceny energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym ogłaszanej przez Prezesa Urzędu dla innych okresów. Ponadto, Prezes Urzędu wskazał na potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, to jest art. 56 ust. 1 pkt 1 a w związku z art. 56 ust. 2a pkt 3 Prawa energetycznego, powołując się na wyroki Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 4 grudnia 2009 r., XVII AmE 14/09; z dnia 14 października 2010 r., XVII AmE 90/10; z dnia 27 września 2011 r., XVII AmE 28/11 oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 3 listopada 2011 r., VI ACa 378/11; z dnia 25 listopada 2011 r., VI ACa 749/11 i z dnia 13 października 2011 r., VI ACa 969/11.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skargi kasacyjne obu stron postępowania nie zasługiwały na przyjęcie celem ich merytorycznego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej strony powodowej nie ujawnia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Postawione w tym wniosku pierwsze pytanie jest nieadekwatne do podstaw zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego. W sprawie nie chodziło bowiem o ocenę wykonania umowy sprzedaży energii zawartej przez powoda z Zakładami Azotowymi w Puławach S.A., lecz o określenie ilościowej podstawy, od której zależał konkretny wymiar obowiązku zakupu energii wytworzonej w skojarzeniu. Postawione pytanie dotyczy co prawda przepisów, które zostały objęte podstawą skargi określoną w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., jednakże rozmija się z przepisami prawa znajdującymi zastosowanie do oceny prawidłowości zachowania powoda i decyzji Prezesa Urzędu. Wywód powoda nie zawiera argumentacji odnoszącej się do rzeczywistego zakresu obowiązku zakupu energii wytworzonej w skojarzeniu, którego precyzyjny zakres wynika z § 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki. Argumentacja powoda ograniczona do przepisów prawa cywilnego o przeniesieniu własności rzeczy oznaczonych co do gatunku pomija okoliczność, że z uwagi na specyfikę systemu

elektroenergetycznego samo postawienie do dyspozycji określonej mocy przez wytwórcę energii elektrycznej może rodzić określone skutki w sferze majątkowej stron umowy sprzedaży energii elektrycznej. Nie zawiera również wyводу, z którego wynikałoby - w kontekście przedmiotu niniejszej sprawy - dlaczego z punktu widzenia prawa cywilnego i niepowołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej przepisów Prawa energetycznego odmiennie należałoby traktować skutki umowy sprzedaży energii elektrycznej bez postanowień dotyczących jej dostarczenia nabywcy przez zbywcę w zależności od tego, czy publicznoprawne konsekwencje tej umowy są korzystne dla powoda. Argumentacja powoda we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ogranicza się bowiem jedynie do przedstawienia wyводу służącego przyjęciu założenia interpretacyjnego, zgodnie z którym energia elektryczna objęta taką umową nie powinna być wliczana na poczet podstawy ilościowej, od której naliczany byłby wymagany poziom zakupu energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła. Akceptacja takiego rozumowania oznacza zaś, że „zakupiona” przez powoda na podstawie tej samej umowy energia elektryczna wytworzona w Zakładach Azotowych Puławy S.A. w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, lecz nie przesłana powodowi, nie mogłaby zostać zaliczona na poczet obowiązku, o którym mowa w art. 9a ustęp 8 Prawa energetycznego.

Także w zakresie drugiego z postawionych przez stronę powodową pytań wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Ujawnia bowiem raczej tylko problem zastosowania normy prawnej do wyjaśnionego w sprawie, skonkretyzowanego stanu faktycznego, który nie został przez powoda zakwestionowany w procesowej podstawie skargi. Mianowicie z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że Zakłady Azotowe Puławy S.A. nie były zobowiązane do sprzedaży zakupionej od powoda energii elektrycznej oraz, że energia ta została zużyta na własne potrzeby (strona 7 uzasadnienia). Sąd Najwyższy wyjaśniał już, że kwestia subsumpcji ustalonego stanu faktycznego pod określoną normę prawną nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2010 r., III UK 95/10 – LEX nr 694244). Ponadto uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania w tym zakresie nie spełnia wymogów wynikających z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Natomiast wywód powoda w tym zakresie ogranicza się do sformułowania problemu prawnego, lakonicznego wskazania jego genezy oraz hasłowego odwołania się do zmian wprowadzonych przez ustawodawcę bez przedstawienia argumentacji, zgodnie z którą przy definiowaniu odbiorcy końcowego na użytek wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 8 Prawa energetycznego zasadne i celowe jest posłużenie się definicją odbiorcy z art. 3 pkt 13 Prawa energetycznego.

Przedstawione we wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu zagadnienie prawne dotyczy stosowania powołanych w nim przepisów, a nie wykładni, i jest efektem uwzględnienia przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku stanowiska wyartykułowanego przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 listopada 2009 r., III SZP 2/09. Zbieżność zastosowania przepisów przez Sąd drugiej instancji z poglądami prawnymi wyrażonymi wcześniej przez Sąd Najwyższy powoduje - w braku szczególnie przekonującej argumentacji wykazującej wadliwość stanowiska Sądu Najwyższego - że sformułowane przez Prezesa Urzędu zagadnienie prawne pozbawione jest przymiotu istotności, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Z kolei zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Prezes Urzędu powołał się co prawda na orzeczenia, których rozstrzygnięcia odbiegają od treści zaskarżonego wyroku, lecz zarówno z wyroków tych jak i uzasadnienia wniosku skargi kasacyjnej Prezesa Urzędu nie wynika, by wskazana rozbieżność wynikała z odmiennej wykładni prawa.

Mając powyższe na uwadze, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.